

Төтенше жағдайлардың алдын алудың және оларды жоюдың мемлекеттік жүйесін дамытудың 2004-2010 жылдарға арналған бағдарламасы туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы N 1383 қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулы етеді:

1. Қоса беріліп отырған Төтенше жағдайлардың алдын алудың және оларды жоюдың мемлекеттік жүйесін дамытудың 2004-2010 жылдарға арналған бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) бекітілсін.

2. Іс-шаралар жоспарына тартылған орталық және жергілікті атқарушы органдар жарты жылдық есеп бойынша жылына 2 рет (15 қаңтарға және 15 шілдеге дейін) Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар жөніндегі агенттігіне Бағдарламаның іске асырылу барысы туралы ақпарат ұсынсын.

3. Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар жөніндегі агенттігі ұсынылған есептің негізінде жылына 2 рет (25 қаңтарға және 25 шілдеге дейін) Қазақстан Республикасының Үкіметіне Бағдарламаны іске асыру жөніндегі іс-шаралардың орындалу барысы туралы ақпарат ұсынсын.

4. Орталық және жергілікті атқарушы органдардың Бағдарламаны орындау жөніндегі қызметін үйлестіру Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің бірінші орынбасары А.С.Павловқа жүктелсін.

5. Осы қаулы қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

Қ а з а қ с т а н   Р е с п у б л и к а с ы н ы ң

Премьер-Министрі

Қазақстан Республикасы Үкіметінің
2003 жылғы 31 желтоқсандағы
N 1383 қаулысымен
бекітілген

Төтенше жағдайлардың алдын алудың және оларды жоюдың мемлекеттік жүйесін дамытудың 2004-2010 жылдарға арналған Бағдарламасы

1. Бағдарламаның паспорты

Атауы   Төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою мемлекеттік жүйесін дамытудың 2004-2010 жылдарға арналған бағдарламасы.

Бағдарламаны әзірлеу үшін негіздеме	Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 5 қыркүйектегі N 903 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003-2006 жылдарға арналған бағдарламасын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарының 10.14-тармағына с ә й к е с .
Негізгі әзірлеуші	Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар жөніндегі агенттігі (бұдан әрі - Агенттік немесе Т Ж А) .
Мақсаты	Қазақстан Республикасының халқын, экономикалық әлеуетін және қоршаған ортасын табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың (бұдан әрі - ТЖ) әсерінен тиімді қорғауды арттыру және қамтамасыз ету, ТЖ олардың, оның ішінде кең ауқымды жер сілкінісінің алдын алу, залалын азайту және зардаптарын жою үшін күштер мен құралдарды дамыту.
Міндеттері	Төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою мемлекеттік жүйесінің (бұдан әрі - ТЖМЖ) жұмыс істеуіндегі орын алған кемшіліктердің орнын толтыру; оның қызметінің тиімділігін қарқынды арттыру; басқару органдары, ТЖМЖ авариялық-құтқару және болжау қызметтері жұмысының тиімділігін жетілдіру және арттыру; халық арасында ТЖ-дан зардап шеккендер мен қаза тапқандардың санын қысқарту; экономикалық залалды азайту және қоршаған ортадағы экологиялық тепе-теңдікті сақтау.
Бағдарламаны іске асырудың негізгі бағыттары	ТЖ саласында бірыңғай мемлекеттік саясат жүргізу. ТЖМЖ жетілдіру және дамыту.
Қаржыландыру көздері мен көлемі	Бағдарламаны қаржыландыру көздері республикалық және жергілікті бюджеттер болып табылады. Республикалық бюджет: 1500,0 млн. теңге, оның ішінде: 2004 ж. - 500,0 млн. теңге; 2005 ж. - 500,0 млн. теңге; 2006 ж. - 500,0 млн. теңге.

Күтілетін
нәтижелер

Бұдан басқа, әртүрлі қоғамдық қорлардың қаражаты, жеке адамдардың қайырылымдықтары, үкіметтік емес, халықаралық және басқа да ұйымдардың гранттары тартылады.

Осы Бағдарламада көзделген іс-шараларды орындау: төтенше жағдайлар және халықты, объектілерді және аумақтарды ТЖ-дан, оның ішінде кең ауқымды жер сілкінісінен қорғау саласында бірыңғай мемлекеттік саясат жүргізудің тиімділігін арттыруға; бақылау-қадағалау функцияларын және болжау қызметін реттеуге, ТЖ алдын алу жөніндегі мүмкіндіктерін кеңейтуге; өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігінің қамтамасыз етілуін, мұнай операцияларының қауіпсіз жүргізілуін бақылау мен қадағалауды күшейтуге, мүмкін ТЖ-ның және қоршаған ортаның мониторингін ж а қ с а р т у ғ а ; жер сілкінісінің ошағын алдын ала анықтауға және аса қауіпті аумақтарда шаруашылық қызметті ұтымды жоспарлауды жүзеге асыруға; басқару органдарының, ТЖМЖ авариялық-құтқару күштері мен құралдарының жедел дайындығын арттыруға, міндеттерді кешенді түрде және қысқа мерзім ішінде қосымша келісусіз және анықтаусыз шешуге; қабылданатын шешімдердің сапасын ж а қ с а р т у ғ а ; ТЖМЖ қызметтерінің информатикалау, байланыс және халық пен басқару органдарына, хабарлау жүйелерін осы заманның деңгейіне көтеруге; зардап шеккен халықтың тіршілігін қамтамасыз етудің материалдық-техникалық және медициналық резервтерінің қажетті қорларын құруға; төтенше жағдайлардан күтілетін материалдық шығынды жыл сайын 2-3 пайызға, зардап шеккендер мен қаза тапқандардың санын 3-4 пайызға азайтуға, құтқарылғандардың санын 5-6 пайызға арттыруға мүмкіндік береді.

Іске асыру

2004-2010 жылдар.

геодинамикалық процестер болып жатыр. Жағдай мұнда көмірсутекті шикізаттардың өндірілуімен қиындай түсуде, олар бірқатар жағдайларда қарқынды техногендік жер сілкінісіне әкеп соғуы мүмкін. Осыған байланысты Батыс, Орталық және Шығыс Қазақстанның байтақ аймақтары сейсмикалық қауіпті бағалауды қайта қарауды талап е т е д і .

Негізгі қорлардың, өндірістік ғимараттар мен құрылғылардың, жылжымалы составтың және көліктегі инфрақұрылымның ескіруі мен тозуы, мұнай және газ кен орындарын, басқа да табиғи ресурстарды игеру мен өндірудің қарқынды өсуі, көмірсутекті шикізаттар мен олардың өңделген өнімдерін тасымалдау көлемінің артуы техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың келеңсіз рөлінің өсуінің шын мәніндегі алғышарттарын т у ғ ы з ы п о т ы р .

Дүлей зілзалалардан, авариялардан және апаттардан халықты, қоршаған ортаны және шаруашылық жүргізуші объектілерді қорғау және олардың зардаптарын жою мемлекеттік саясаттың басым саласы болып табылады. Міндетіне төтенше жағдайлардан қорғау да кіретін азаматтық қорғанысты ұйымдастыру және жүргізу мемлекеттің қорғаныс іс-шараларын орындау жөніндегі маңызды функцияларының бірі б о л ы п т а б ы л а д ы .

Республикада халықты және аумақтарды дүлей зілзалалардан, авариялар мен апаттардан және олардан туындаған төтенше жағдайлардан қорғау саласындағы мемлекеттік басқару ТЖМЖ аясында жүзеге асырылады.

ТЖМЖ Қазақстан Республикасы Конституциясының , " Табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар туралы", " Азаматтық қорғаныс туралы ", " Авариялық-құтқару қызметі және құтқарушылардың мәртебесі туралы", " Өрт қауіпсіздігі туралы ", " Қауіпті өндірістік объектілердегі өнеркәсіптік қауіпсіздік туралы" Қазақстан Республикасы заңдарының, 1997 жылғы 28 тамыздағы ("Төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою мемлекеттік жүйесі туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің N 1298 қаулысының), сондай-ақ өзге де нормативтік құқықтық актілердің негізінде іс-қимыл жасайды.

ТЖМЖ төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою, адамдардың өмірі мен денсаулығын, материалдық және мәдени құндылықтарды қорғау; авариялар, апаттар, дүлей және экологиялық зілзалалар, эпидемиялар, эпизоотиялар, эпифитотиялар туындаған кезде шаруашылық жүргізу және әлеуметтік сала объектілерінің жұмыс тұрақтылығын арттыруға бағытталған нақты шараларды іске асыру; басқару органдары мен пункттерінің, байланыс және хабарлау жүйелерінің, күштер мен құралдардың жоғары әзірлігін қамтамасыз ету; халықты төтенше жағдайдағы іс-қимылға дайындау және оқыту; халықаралық ынтымақтастықты жүзеге асыру саласында бірыңғай мемлекеттік с а я с а т жүргізеді.

ТЖА ТЖМЖ-ға жалпы басшылықты, салааралық үйлестіруді жүзеге асырады, ТЖ алдын алу және жою саласында арнайы рұқсат етілетін функцияларды іске асырады.

Орталық және жергілікті атқарушы органдардың, ұйымдардың іс-қимылын үй л е с т і р у д і :

- республикалық деңгейде - Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар жөніндегі агенттігі, Төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою жөніндегі ведомствоаралық мемлекеттік комиссиясы, Жарылыс ісі жөніндегі ведомствоаралық кеңес, орталық атқарушы органдардың төтенше жағдайлар жөніндегі комиссиялары;

- жергілікті деңгейде - өзінің аумақтық органдары арқылы Агенттік, жергілікті атқарушы органдардың және ұйымдардың тиісті аумақтарда орналасқан төтенше жағдайлар жөніндегі комиссиялары жүзеге асырады.

Қазақстан Республикасы төтенше жағдайлар саласындағы бірқатар халықаралық ұйымдарға кіреді, азаматтық төтенше жоспарлау саласында "бейбітшілік жолындағы серіктестік" бағдарламасының аясында НАТО-мен, ТМД елдерінің төтенше жағдайлар жөніндегі мамандандырылған органдарымен ынтымақтастық қарым-қатынас жасайды.

Қазақстан Республикасының төтенше жағдайларға ұшырау қаупінің жоғары деңгейі және ТЖМЖ құрылымы мен қызметіндегі орын алған кемшіліктер оны айтарлықтай дәрежеде қайта құру және дамыту қажеттілігін талап етеді. Болжау қызметтерінің жұмысы, ең алдымен сейсмикалық мониторинг пен қысқа мерзімді болжау жүйесі, сәулет-қала құрылысы саясатының нормативтік талаптары жетілдіруді; мемлекеттік, жұмылдыру және жергілікті резервтерді, еліміздің авариялық құтқару күштерін және бірінші кезекте шұғыл беру мен беру күштерін құрудың тұжырымдамалық негіздерін қайта қарауды қажет етеді.

3.1. ТЖМЖ жай-күйін бағалау

ТЖМЖ мына негізгі сипаттамалармен бағаланады

1) Нормативтік құқықтық негіз.

Қазақстанның төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою саласындағы заңнамасы шын мәнінде соңғы бірнеше жылдың ішінде ғана қалыптаса бастады. Қазіргі уақытта ол 6 арнайы заңнан, төтенше жағдайлар жөніндегі жекелеген мәселелерді реттейтін бірнеше заңдардан, әртүрлі иерархиялық дәрежелердегі және құқықтық реттеу салаларының жүздеген заңға тәуелді нормативтік құқықтық актілерінен тұрады және құқықтық негіздерінің заңға тәуелді деңгейде нақтылануы сатысында.

Олар бүтіндей алғанда жалпы мемлекеттік құқықтық және экономикалық нормаларға жауап береді. Алайда, ТЖМЖ-ң қоғамдық қатынастарын реттейтін нормативтік құқықтық актілердің бірқатары құқықтық қолдану шекарасын толық а й қ ы н д а м а й д ы .

Қазіргі уақытта республикада төтенше жағдайлар ауқымы аумақтық қағидатын бойынша айқындалады және объектілік, жергілікті, аймақтық және барынша ауқымды болып бөлінеді. Көрсетілген төтенше жағдайды бағалау тәсілі олардың ауқымын

шынайы сипаттауға және авариялар мен табиғи апаттарға сай мән беруге, сондай-ақ олардың зардаптарын жою үшін Үкімет резервінен берілетін қаражат көлемін анықтауға мүмкіндік бермейді.

Еңбек қорғау, экологиялық, өнеркәсіптік, өрт қауіпсіздігі және басқа қызмет салалары бойынша құқықтық қатынастарды реттейтін отандық нормативтік техникалық базаны құру баяу жүргізілуде. Жаңа экономикалық қатынастарға, қазіргі заманғы техникалық және технологиялық талаптарға сай келмейтін 2,5 мыңға жуық құжаттар (ережелер, нұсқаулар, басқарушы және реттеуші құжаттар, оның ішінде бұрынғы КСРО-ның) қайта қарау мен қайта әзірлеуге жатады. Осындай кемшіліктер шаруашылық субъектілерінің жұмысында едәуір қиындықтар туғызады.

Сақтандыру қызметі жетілмеген күйінде қалуда. Ол жеке және заңды тұлғаларға, қоршаған ортаға және мемлекетке өнеркәсіптік авариялар мен дүлей зілзалалардың келтірген шығынының орнын толтыруға берілетін кепілдіктің барлық аспектілерін толық көлемде қамти алмайды.

Нормативтік құқықтық базадағы кемшіліктер мен олқылықтар ТЖМЖ-ның авариялардың, апаттардың және дүлей зілзалалардың алдын алу және зардаптарын жою мәселелерін реттеудегі рөлін елеулі төмендетеді, заңнаманың артықшылығын іс жүзінде толық көлемде пайдалануға мүмкіндік бермейді, соның салдарынан командалық- әкімшілік басқару нысаны көбінесе тиімді болмайды, мұның ақыры артық материалдық және моральдық шығынға ұшыратады.

Осыған байланысты төтенше жағдайлар, азаматтық қорғаныс, өрт және өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы және басқа да құқықтың аралас салаларындағы заңдарға талдау жасау, оларды одан әрі жетілдіру жөніндегі нақты іс-шараларды жүзеге асыру қажет.

2) ТЖМЖ институционалдық негізі.

ТЖМЖ-ң халықты, объектілерді және аумақтарды қорғау жөніндегі алдына қойған міндеттерін ойдағыдай шешу ең алдымен төтенше жағдайлардан келуі мүмкін зиянның алдын алу және азайту жөніндегі шараларды орындауға, қоршаған ортаның жай-күйін бақылау мен қадағалауды, шаруашылық жүргізу және әлеуметтік сала объектілерінің тұрақты жұмыс істеуін қамтамасыз етуге бағытталған оңтайлы институционалдық негіз құрғанда ғана мүмкін. Оның қызметін талдау көрсеткеніндей, қолданыстағы институционалдық негіз кемеліне жетуден алыс және қайта құру мен дамытуды қажет етеді.

ТЖА жүзеге асыратын бақылау-қадағалау функцияларының аясы өте тар және бүгінгі күннің талабына сай келмейді. Қазіргі уақытта Агенттік өрт қадағалау, өнеркәсіпте қауіпсіз жұмыс жүргізуді қадағалау және тау-кен қадағалауды ғана жүзеге асырады. Төтенше жағдай саласындағы көптеген бақылау-қадағалау функциялары республиканың әртүрлі орталық атқарушы органдарына бөлініп берілген.

Бұл - еңбек қорғау және азаматтық қорғаныс туралы заңнаманың сақталуын; жер

койнауының қорғалуын; электр энергиясын өндіру, тарату, бөлу және тұтыну саласындағы қауіпсіздікті; ядролық және радиациялық қауіпсіздікті; көліктегі қауіпсіздіктің қамтамасыз етілуін; кішігірім кемелердің пайдаланылуын; суасты-техникалық жұмыстардың қауіпсіздігін, ормандардың өрттен қорғалуын; құрылыстың сапасын, үйлер мен құрылыстардың және гидротехникалық құрылыстардың сенімділігі мен қауіпсіздігін (әсіресе сейсмикалық аудандарда); жұқпалы аурулар мен індетке қарсы іс-шаралардың орындалуын бақылау мен қадағалау жөніндегі өкілеттіктерге қатысты. Бұл ведомстволық өкілеттіктерді орындау тиісті министрліктер мен агенттіктер үшін көбінесе қосымша міндет болып табылады. Оның үстіне, орталық атқарушы органдардың бірқатары бұл жөнінде өзін-өзі бақылайды, бұл бақылау-қадағалау органдарының тәуелсіздік принципіне қ а р а м а - қ а й ш ы к е л е д і .

Халықты және аумақтарды авариялардан, апаттардан және дүлей зілзалалардан қорғау жөніндегі шаралардың тиімділігін арттыру үшін ТЖ алдын алудың негізгі мәселелері бойынша бақылау-қадағалау функцияларын Агенттікке барынша шоғырландыру, қажет болса жаңа қадағалау органдарын құру орынды болар еді.

Экономиканың үдемелі дамуы, инвестицияның өсуі және өндірістің кеңеюі нәтижесінде жаңа маңызды проблемалар туындады.

Каспий және Арал теңіздерінің қайраңдарында және Қарашығанақ мұнай-газ конденсатты кен орнындағы мұнай операцияларының қарқындылығы, бұл жұмысының қауіпсіз жүргізілуіне пәрменді бақылау мен қадағалаудың және аварияның келеңсіз зардаптарын жою үшін қажетті күш пен құралдардың болмауынан қоршаған ортаның едәуір ластануына, Қазақстанның және шектес мемлекеттердің флорасы мен фаунасының орны толмас шығынына және соның салдарынан республикаға ірі экологиялық айыппұл шараларын қолдануға әкеп соғуы мүмкін. Тоғытылған ұңғымалардың саңлаулануы кезінде мұнайдың төгілуінен де апаттық зардаптар болуы мүмкін. Газлийдегі (1976 және 1984 жылдардағы) және Сахалиндегі Нефтегордағыға (1996 ж.) ұқсас техногендік сипаттағы қатты жер сілкінісінің туындауынан жағдай қ и ы н д а у ы м ү м к і н .

Мұнайдың төгілуінен болуы ықтимал зардаптардың алдын алу және азайту мақсатында бақылау-қадағалау органдарын нығайту және бұл саладағы талаптарды қатайту, мамандандырылған теңіз авариялық-құтқару жасағын құру, аймақтағы техногендік жер сілкінісі туындауының ықтималдылығын зерттеу, олардың сейсмикалық қауіптілігі мен ауқымын бағалауды қайта қарау қажет. Сондай-ақ болжанатын апаттарды ескеріп, республиканың батыс аймағында азаматтық қорғаныс п о л к і н қ ұ р ғ а н ж ө н .

Қазіргі кезде экономиканың мұнай өндіру және құрылыс салаларында қайраңдарда мұнай өндіруге, су айдындары арқылы өтетін мұнай-газ құбырларын және байланыс желілерін тартуға, сондай-ақ гидрокұрылыстар мен көпірлер салуға байланысты

суасты-техникалық жұмыстары дамытылуда.

Осындай жауапты және қауіпті жұмыстарды дайындалған кадрлары мен тиісті сунгуір жабдықтары жоқ ұйымдардың және жеке адамдардың бақылаусыз жүргізу деректері анықталған, бұның ауыр келеңсіз зардаптарға әкеп соғуы мүмкін.

Қазақстанның 6 млн. жуық халқы бар таулы және тау бөктеріндегі аудандары сейсмикалық қауіпті аймақтарға жатады. Жер сілкінісінің болжамы бұл аймақтар үшін өте маңызды болып табылады. Солай бола тұра, сейсмикалық байқау пункттерінің жиілігі біркелкі емес және жеткіліксіз, іс жүзінде олар республиканың шығысында жоқ, оңтүстік аймақтарда станса жүйелері сирек кездеседі. 56 сейсмикалық стансаның 6-уы ғана халықаралық нормаларға сәйкес. Сейсмикалық ауданға бөлу картасы қазіргі заманның талаптарына және ТМД-да қабылданған стандарттарға сай емес, аумақтың нақты сейсмикалығын көрсетпейді. Республикадағы сейсмологиялық мекемелердің іс-қимылы өзара да, аймаққа көршілес мемлекеттердің осындай ұйымдарымен де тиісті түрде үйлестірілмеген.

Республикалық сейсмологиялық бақылау және жер сілкінісін болжау жүйесінің тиімді жұмыс істеуі үшін таяудағы жылдарда еліміздің ғылыми әлеуетін қысқа мерзімді жер сілкінісін болжаудың әдістемесін әзірлеуге жұмылдыру, республикалық орталық және сейсмикалық және басқа да табиғи және техногендік процестердің, ең алдымен орман және дала өрттерінің, су тасқындарының, селдердің, мұнайдың төгілуінің ғарыштық мониторинг жүйесін құру, қолданыстағы 40 сейсмикалық стансаны қазіргі заманғы аспаптармен, жабдықтармен, автокөлікпен және байланыс құралдарымен қайта жаратқандыру және 52 жаңа сейсмикалық станса құру, сейсмикалық қауіпті аудандар үшін егжей-тегжейлі және шағын сейсмикалық аудандарға бөлу картасын әзірлеу қажет.

Қозғалыстардың сейсмикалық құбылыстармен генетикалық байланысын орнату және жер сілкінісін болжау әдістерін әзірлеу үшін Алматы, Шелек, Жамбыл, Аймақтық Солтүстік Тянь-Шань геодинамикалық полигондарындағы жер қыртысының қазіргі уақыттағы қозғалысын және жер бетінің өзгеруін анықтау жөніндегі жоғары нүктедегі геодезиялық бақылауларды қалпына келтіру және жаңарту қажет.

Қазақстанның батыс және шығыс, сондай-ақ орталық бөлігінде табиғи және техногендік процестердің туындау мүмкіндігі жаңа геодинамикалық полигондарды құрудың, үздіксіз кешенді бақылаулар жүргізудің және тиісті түрде қаржыландырудың қажеттігін көрсетеді.

Осы проблеманы іске асыру "Геодезия мен картография туралы" Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 3 шілдедегі N 332-II Заңында қарастырылған.

Су апатына (су тасқыны, су басу, сел) байланысты төтенше жағдайлар республикаға жыл сайын залал келтіреді. Республикада бар 570 гидрокұрылымының 268-і (оның ішінде 16-ы ірі) қазіргі заманғы сенімділік талаптарына сай келмейді және төмен орналасқан елді мекендер мен объектілерге ауқымы зор қауіп-қатер туғызады. Жөндеу-қалпына

келтіру жұмыстарын жүргізуді тездету, оның ішінде сел қауіпті аймақтарда бөгеттер мен басқа да инженерлік құрылғылар салуды жалғастыру қажет.

Сонымен қатар республикада залалдың алдын алу, азайту және аталған төтенше жағдайлар зардаптарын жою, гидротехникалық құрылыстарда жобалау, жөндеу және профилактика жұмыстарын, өзендердің жағалаулары мен су қоймаларының арналарын тазалау және бекіту жұмыстарын тұрақты негізде орындайтын мамандандырылған бірегей ұйым жоқ. Сондықтан Төтенше жағдайлар жөніндегі агенттігінің "Қазселденқорғау" ММ-сін Республиканың олар құрылмаған 8 облысында қосымша басқармалар құра отырып, "Қазсуданселденқорғау" етіп қайта құру орынды деп санаймыз. Сондай-ақ, тиісті инспекция құра отырып, елді мекендерге жақын орналасқан өзендер мен су айдындарының, бөгеттердің, су қоймаларының, басқа да гидротехникалық объектілердің жай-күйін бақылау-қадағалау функцияларын беріп, Төтенше жағдайлар жөніндегі агенттігінің өкілеттілігін кеңейту ұсынылады.

051-қызметі (АҚШ-тың 911 қызметіне ұқсас) калыптасу сатысында. Оның құрамына:

халықтың өмірі мен денсаулығына қатер төндіретін оқиғалар туралы бірегей телефон нөмірі бойынша хабар қабылдайтын, жедел қызметтердің диспетчерлік орталықтарымен (медициналық жедел жәрдем, өртке қарсы қызмет, криминалдық полиция, жол полициясы, газ, электр жүйелерінің, су каналдарының, жылу жүйелерінің авариялық қызметтері және басқа да авариялық және коммуналдық қызметтер, Қорғаныс министрлігінің саперлер бөлімшелері, терроризмге қарсы күрес бөлімшелері) өзара іс-қимыл жасайтын қалалық орталықтар;

аймақтарда тәулік бойы оқиғаға жедел мән беруді жүзеге асыратын және штаттық құтқарушылармен жасақталған, барлық қажетті авариялық-құтқару жабдықтарымен жарақтандырылған құтқару қызметтері кіруі тиіс.

Тұрмыста адам қаза табатын және едәуір материалдық шығын әкелетін газ жарылыстарымен байланысты төтенше жағдайлардың саны ұдайы өсуде. Газ шаруашылығын бөлу кезінде инспекциялық қызметтің таратылуы 90-шы жылдардың басынан тұрғын үйлер мен коммуналдық-тұрмыстық ұйымдарда газды қауіпсіз пайдалануды қадағалаудың жойылуына алып келді. Қабылданған шешімдер аясында оны қайтадан құру жөніндегі жұмыс іс жүзінде әлі басталған жоқ.

Өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласында жұмысшылардың, инженерлік-техникалық қызметкерлердің және қызметшілердің қатарынан құрылған ерікті өрт сөндіру жасақтарының болуы тәжірибесі ұмыт болды. Жұртшылыққа сүйену, халықтың қалың көпшілігін өрт қауіпсіздігін нығайту үшін күреске белсенді тарту, ерікті өрт сөндіру ұйымдарымен тығыз байланыста болу өте маңызды, шешуші мәнге ие болуы тиіс.

3) ТЖМЖ-ны материалдық-техникалық қамтамасыз ету.

ТЖМЖ-ның ең негізгі міндеттерінің бірі "басқару органдары мен пункттерінің,

хабарлау және байланыс жүйелерінің ТЖМЖ күштері мен құралдарының төтенше жағдайлардағы іс-қимылға жоғары дайындығын қамтамасыз ету, авариялық-құтқару және төтенше жағдайлардағы жою жөніндегі басқа да шұғыл жұмыстар жүргізу" болып т а б ы л а д ы .

Сонымен бірге, қолда бар, оның ішінде Агенттік жүйесіндегі күштер мен құралдар бұл талаптарды жартылай ғана қанағаттандырады.

Төтенше жағдайлардың артуы жағдайында жұмыс істеп жатқан Республикалық жедел-құтқару жасағы, бес аймақтық аэромобильді жедел-құтқару жасағы, азаматтық қорғаныстың әскери бөлімдері өздерінің жарақтандырылуы және сандық құрамы бойынша құтқару жұмыстарын толық көлемде орындай алмайды және елеулі нығайтуды қажет етеді. Бұған қоса, соңғы 15 жыл ішінде тиісті қаржыландырудың болмауынан пайдаланылатын техника мен жабдықтар тозған. Орталық аппарат пен аумақтық органдардағы 627 бірлік техника 70-ші жылдары шығарылған, оның 10 пайызы жарамсыз жағдайда. Өрт техникасының 70 пайызы мүлдем ескірген, ал мамандандырылған өрт сөндіру бөлімдерінің авариялық-құтқару техникасымен және жабдықтармен жарақтандырылуы 80 пайызды құрайды. Азаматтық қорғаныс әскери бөлімдерінің техникалық жарақтандырылуы өте төмен. Олардағы жабдықтар мен техника тапшылығы 25 пайызды құрайды, автотехниканың 70 пайызы және инженерлік техниканың 85 пайызы 60-шы жылдардан кейін шығарылған. Суда құтқару қызметі жүйесінің жағдайы мүлдем ауыр, оның жабдықтары мен техникасының 80 пайызынан а с т а м ы т о з ғ а н .

Қорғаныс министрлігінен Агенттікке берілген 19 тікұшақ та тозған. Оларды қалпына келтіру үшін едәуір қаражат керек. Агенттік таулы жерлерде өрт сөндіру, құтқару жұмыстарын қамтамасыз ету үшін күшейтілген МИ-8МТВ тікұшақтарына және КА-226 тікұшақтарына, ірі ауқымды апаттар аймағына құтқарушыларды, жүктерді жеткізу үшін көлік ұшақтарына, орман және дала өрттерін сөндіру үшін 20 текше метрден аса су таси алатын ұшақтарға және жағалауларды күзету қызметтері үшін к а т е р л е р г е а с а м ұ қ т а ж .

Барлық жедел-құтқару жасақтарын және әскери бөлімдерді қазіргі заманғы байланыс құралдарымен кіші механизациямен, арнайы қорғану жабдықтарымен, әсіресе химиялық және радиоактивтік зақымдануға тап болған аумақтарда құтқару радиоактивтік зақымдануға тап болған аумақтарда құтқару жұмыстарын жүргізуге қажетті барлау және адамдарды іздестіру аспаптарымен жарықтандыру мәселесі бүгінгі кү н і ө т к і р к ү й і н д е қ а л у д а .

Соңғы 10 жыл ішінде азаматтық қорғаныстың мемлекеттік материалдық резервтері едәуір азайды, ал жергілікті резервтер тиісті негіздемесіз салынады, онда да барлық ж е р д е е м е с .

Облыстардың, Астана және Алматы қалалары әкімдіктерінің ұзақ сақтау қоймасындағы жұмылдыру резервінің қазіргі заманғы жаппай зақымдау қаруынан

халықты қорғаудың жеке құралдары (газқағар, радиациялық және химиялық барлау аспаптары, балаларды қорғау камералары) 40 пайызы (1977-1983 жж, салынған) өзінің қорғау және пайдалану қасиеттерін жоғалтқан және броньнан алуды, жаңартуды және жоспарлы тұтынуға дейін орнын толтыруды қажет етеді.

Республикалық деңгейдегі резервтің жағдайы да онша емес. Осылайша мемлекеттік материалдық резервке зардап шеккен халықтың тіршілігін қамтамасыз ету құралдары жеткіліксіз санда салынған. Резервте барлығы 3165 шатыр және 766 киіз үй бар, есептеулер қиратушы жер сілкінісі кезінде тек қана Алматы қаласында 300 мыңнан астам адам баспанасыз қалуы мүмкін екендігін көрсетеді. Солай бола тұра, мемрезервте 3 автосамосвал, 6 экскаватор, 12 бульдозер, 6 компрессорлы станса ғана бар, болуы мүмкін авариялардың, апаттың және дүлей зілзаланың, оның ішінде қиратушы жер сілкіністерінің зардаптарын жою жөнінде тиімді жұмыстар жүргізу үшін көзделген мүлдем жеткіліксіз. Төтенше жағдайларды жою үшін көзделген мемлекеттік материалдық резервті сақтаудың нормативтері мен номенклатурасын оларды арттыру жағына қарай қайта қарау қажет.

Байланыс жүйесіндегі жабдықтар паркі әбден тозды. 70-ші жылдары шығарылған пайдаланудағы байланыс жабдықтарының 62 пайызы сенімділігі және сапасы жағынан қазіргі заман талабына сай келмейді. Облыстық және қалалық ТЖ жөніндегі басқармалар жедел және транкинкті байланыспен орташа есеппен 10-20 пайызы жарактандырылған, олардың баруы қиын жерлерде жұмыс істеуге арналған байланыс құралдары жоқ.

Агенттіктің жиілік ресурсы шектеулі және төтенше жағдайлар кезінде жедел басқаруды байланыспен қамтамасыз ету міндеттерін толық көлемде шешуге мүмкіндік бермейді.

Орталықтандырылған хабарлау жүйесі бұдан 30 жыл бұрын құрылған және қазіргі заманғы сандық және талшықты-оптикалық байланыс технологиясын қолдануда қиындық тудырады. Соңғы жылдары радиотрансляциялық тораптардың саны 12 есеге, электр дабылдары 2 есеге қысқарды. Селолық байланыс бұзылған, 500 мыңнан аса халық тұратын 1500 елді мекен хабарлаудың ешқандай түрімен жабдықталмаған. Оған қоса еліміздің радиоторабының 20 пайызы, радио және телевизия арналарының 40 пайызы, электр дабылдарының 40 пайызы автоматты қосылумен қамтамасыз етілмеген.

Жұмыс істеп тұрған Республикалық төтенше жағдайлар жөніндегі автоматтандырылған ақпараттық-басқару жүйесі түбегейлі өзгертуді және қарқынды дамытуды талап етеді. Төтенше жағдайлар жөніндегі агенттіктің орталық аппараты мен облыстық басқармаларының штатындағы 1478 адамға 347 жеке компьютер бар, (қамтамасыз етілу 24 пайыздан төмен) оның 30 пайызының пайдаланылғанына 5-10 жыл болды және жаңа ақпараттық технологиялармен қабыспайды.

Төтенше жағдайлар қаупі туындаған және болған кезде адамдардың өмірі мен

денсаулығы уақытында қабылданған іс-шараларға байланысты жағдайда мұндай ақпарат, байланыс және хабарлау жүйелерін пайдалану мүмкін емес.

Осының барлығына қоса, қолданыстағы заңнаманың Агенттіктің әскери қызметшілерін тұрғын үймен қамтамасыз ету жөніндегі нормалары орындалмайды.

4) ТЖМЖ қызметін жоспарлау.

Төтенше жағдайлар жөніндегі агенттік, Біріккен Ұлттар Ұйымының Даму Бағдарламасы (бұдан әрі- БҰҰДБ) және Қызыл Жарты Ай Халықаралық қоры (бұдан әрі - ҚЖХҚ) Қазақстанның табиғи апаттарға дайындық жоспарын әзірледі, оны республикалық және жергілікті деңгейде іске асыру қажет.

Қазақстан Республикасының Үкіметі төтенше жағдайлар туындауының жоғары қатері бар 520 ұйымның тізбесін айқындады. Аталған өнеркәсіптік объектілердің қауіпсіздігін кезеңімен декларациялау басталды, бұл объектілерде жұмыс істейтін персоналдың және оларға жақын тұратын халықтың қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі олардың іс-шараларын бақылауға алуға мүмкіндік туғызады.

Сонымен бірге республикада Төтенше жағдай және азаматтық қорғаныс (бұдан әрі - ТЖ және АҚ) саласындағы жұмыстарды кешенді жоспарлау мәселесіне жеткілікті көңіл бөлінбей келеді. Табиғи, техногендік және экономикалық процестерді дамыту, аймақтардың еңбек және материалдық ресурстарының қозғалысы мәселелері нашар қадағалануда. Соның салдарынан іс-шараларға уақытында түзетулер енгізілмейді, жоспарланған және нақты іс-қимылдарда байланыс жоқ.

5) Ғылыми-техникалық зерттеулер.

АҚ пен ТЖ алдын алу және оларды жоюдағы әлеуметтік-экономикалық саланың даму тарихы енді ғана басталды, әзірше қажетті арнайы ғылыми-зерттеу институттары мен орталықтары жоқ. Соның салдарынан оның бірінші кезектегі көптеген ғылыми проблемалары шешілмеген күйінде қалуда. Бұл ең алдымен ТЖМЖ қызметінің негізгі бағыттарының даму тұжырымдамасын әзірлеуге, төтенше жағдайларды мемлекеттік есепке алу өлшемдерін белгілеуге, сала жұмысының тиімділігін бағалау әдістемесін жасауға, төтенше жағдайлардан келген тура және қосымша шығындарды есептеуге, резервке салу нормаларын республикалық және жергілікті деңгейде белгілеуге, төтенше жағдайлардан қорғанудың кешенді жүйелерін әзірлеуге қатысты.

б) Мамандар даярлау және қайта даярлау және ТЖМЖ-ны кадрлармен жетектеу.

Республиканың бес жоғары оқу орнында ТЖ мен АҚ алдын алу және жою саласындағы мамандарды жоғары білім мәртебесімен оқыту ұйымдастырылды.

Сонымен қатар, Төтенше жағдайлар жөніндегі агенттіктің құрылымдық бөлімшелері, әсіресе орта және төменгі звенолары кадрлармен жеткілікті толықтырылмаған. Ресей Федерациясының мамандандырылған академияларында (РФ ТЖМ Азаматтық қорғаныс академиясы және РФ ІІМ Өртке қарсы қызмет академиясы) оқитын тыңдаушылардың аз ғана саны (7-8 адам) жоғары әскери-техникалық білімі бар

мамандарға қажеттілікті қамтамасыз етпейді. Суда құтқару қызметі бөлімшелерінің штаты 40 пайызбен ғана толықтырылған.

Республикада авариялық-құтқару қызметі мамандарын даярлау мүмкіндігі жоқ. Оқу процесінің деңгейі, ЖОО-ның әдістемелік және оқыту-материалдық базасы уақыт талабынан артта қалған. Төтенше жағдайлар саласындағы тікелей жұмысты жүзеге асыратын орталық және жергілікті атқарушы органдардың штаттық құрылымдарын құру және нығайту мәселелері де өткір күйінде қалып отыр. Ол көбінесе дайындығы мен біліктігі жоқ қызметкерлерге жүктеледі, және көп жағдайларда қосымша жұмыс ретінде атқарылады, бұл тиісті органдардың дайындық деңгейіне әсерін тигізеді.

7) Орталық және жергілікті атқарушы органдардың қызметі.

Орталық және жергілікті атқарушы органдар қызметінің жалпы кемшіліктерінің бірі арнайы бақылау, қадағалау және болжау, оның ішінде сейсмикалық беріктендіру жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын ұйымдардың жұмыс тиімділігінің төмендігі болып табылады. Өндіріс салаларының оларға ведомстволық бағынысты объектілерінде қажетті алдын алу және қорғану іс-шаралары толық көлемде орындалмайды.

Қазақстан Республикасының сейсмикалық қауіпті аймақтарындағы үйлер мен ғимараттарды паспорттау мәліметтері бойынша жалпы аумағы 26,57 млн. шаршы метр 255,8 мың тұрғын үй, 673 мектеп, 887 мектепке дейінгі балалар үйі, 447 денсаулық сақтау мекемесі белгіленген нормаларға сай емес, беріктендіруге немесе бұзуға жатады. Одан басқа, республикада қазіргі уақытта 2,5 млн. шаршы метрге жуық тозығы жеткен және авариялық тұрғын үйлер бар.

Сараптық бағалау бойынша күші 9 баллға жуық жер сілкінісі болған жағдайда (МСК-64 шкаласы бойынша) тек Алматы қаласында: 24225 тұрғын үй қирап, 31183-і бүлінеді, 109 өнеркәсіптік кәсіпорын, 150 мектеп, 209 балалар бақшасы, 194 қоғамдық үй қатардан шығады.

Сөйтсе де жергілікті атқарушы органдар мен кәсіпорындардың қаражатты жеткіліксіз бөлуінен үйлер мен ғимараттарға сейсмикалық беріктендіру болып берілмейтін қарқынмен жүргізілуде. Мысалы, 1998 жыл мен 2000 жылдары аралығында тек Алматы қаласында ғана үйлерді сейсмикаға қарсы беріктендіру жүргізілді, онда да 31 объектіде ғана, оның 21-і мектеп, 9-ы аурухана және бір бала бақшасы, барлығы 680 млн.теңге сомасындағы жұмыс орындалды.

Істің жайын түбегейлі өзгерту қажет. Сейсмикалық беріктендіруге жататын бірінші кезектегі объектілерге тұрғын үйлерді, мектептерді, балалар бақшаларын, ауруханаларды, адамдар көп жиналатын ғимараттарды, сондай-ақ тіршілікті қамтамасыз ету объектілерін (жылу-, су-, газ және энергиямен жабдықтау, байланыс, канализация) жатқызу қажет.

Сейсмикалық орнықсыз объектілермен қалыптасқан жағдайды туғызған факторлардың бірі елімізде сәулет-құрылыс бақылауының пәрменді жүйесінің болмауы

болып табылады. Бұл жүйеге кіретін Құрылыс ісі жөніндегі комитеттің аумақтық бөлімшелерінің, сәулет, техникалық және авторлық қадағалау жергілікті органдарының қызметі толығымен жаңа құрылысқа бағытталған. Пайдаланудағы үйлер мен ғимараттардың жай-күйін бақылауды олар қамтамасыз етпейді. Сонымен сәулет-құрылыс бақылау мемлекеттік инспекторларының саны 12 облыстың әрқайсысында 4-7 маманнан аспайды.

ТЖ және АҚ алдын алу және жою жөніндегі міндеттерді іске асыруға басшы кадрлардың, күштер мен құралдардың дайындығы туралы мәселе өткір күйінде қалып отыр.

Астана қаласына көшкеннен кейін барлық орталық атқарушы органдар: қалалық және қала сыртындағы басқару пункттерін салмады; АҚ және ТЖ штаттық бөлімшелерінің (салалық қызметкерлердің) санын, олардың қызметін және дайындығын қамтамасыз етпеді.

Бұл органдардағы АҚ объектілері мен мүлкінің жай-күйі, тиісті резервтердің болуын және жинақталуын қоса, жақсартуды қажет етеді. АҚ және ТЖ қызметтері құрамаларын жарактандыруға қаражат бөлінбейді.

4. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері

Көзделіп отырған ТЖМЖ-ны дамыту табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың, оның ішінде кең ауқымды жер сілкінісінің әсерінен Қазақстан Республикасының халқын, экономикалық әлеуетін және қоршаған ортаны тиімділікпен қорғауды қамтамасыз етеді.

Бағдарламаның мақсаты Қазақстан Республикасының халқын, экономикалық әлеуетін және қоршаған ортаны ТЖ әсерінен тиімді қорғауды арттыру және қамтамасыз ету, олардың алдын алу, зардаптарын жою, залалын азайту үшін күштер мен құралдарды дамыту болып табылады.

Бағдарламаның міндеттері:

ТЖМЖ-ның қызметінде орын алған кемшіліктерді жою; оның қызметінің тиімділігін қарқынды арттыру;

басқару органдарының, авариялық-құтқару және болжау қызметтерінің жұмысын жетілдіру және тиімділігін арттыру;

халық арасында төтенше жағдайлардан қаза тапқандар мен зардап шеккендердің санын қысқарту;

экономикалық шығынды азайту және қоршаған ортаның экологиялық тепе-теңдігін сақтау жөніндегі іс-шараларды іске асыру болып табылады.

5. Бағдарламаны іске асырудың негізгі бағыттары мен тетігі

Бағдарламаны іске асыру бүтіндей алғанда, екі сатыда жүзеге асырылады:

Бірінші сатысы (2004-2006 жж.) мына іс-шараларды:

- 1) нормативтік құқықтық базаны жетілдіру;
- 2) ТЖМЖ-ны институционалдық дамыту, төтенше жағдайлардың, оның ішінде жер сілкінісінің мониторингін жетілдіру;
- 3) ТЖМЖ-ны материалдық-техникалық қамтамасыз ету, еліміздің авариялық-құтқару қызметін дамыту және жетілдіру;
- 4) материалдық-техникалық резервтер жасау;
- 5) үйлер мен ғимараттарды сейсмикалық беріктендіру, жаңа құрылыстың сапасына және пайдаланымдағы объектілердің жай-күйіне тиісті бақылауды қамтамасыз ету;
- 6) төтенше жағдай саласындағы орталық және жергілікті атқарушы органдардың қызметін жандандыру және жетілдіру;
- 7) ТЖМЖ-ның іс-қимылын жоспарлау, ғылыми-техникалық зерттеулер жүргізу;
- 8) байланыс, хабарлау және информатикалау жүйесін дамыту және жетілдіру;
- 9) мемлекеттік басқару органдарын дайындау, ТЖМЖ мамандарын қайта даярлау, х а л ы қ т ы о қ ы т ы п - ү й р е т у ;

10) төтенше жағдайлар саласындағы халықаралық ынтымақтастықты іске асырумен байланысты.

Екінші сатысы (2007-2010 жж.) ТЖМЖ-ны және жер сілкінісінен қорғау жүйесін дамыту мен жетілдіру жөніндегі аяқталмаған іс-шараларды іске асыру кезеңі болады. Сонымен қатар ТЖ жоюға және зардап шеккен халықтың тіршілігін қамтамасыз етуге арналған авариялық-құтқару күштерін одан әрі күшейту және облыстар мен мемлекеттік ведомстволардың материалдық-техникалық және қаржы резервтерін нығайту жөніндегі жоспарланған іс-шаралардың бірқатарын іске асыру басталатын б о л а д ы .

ТЖМЖ-ны институционалдық дамыту, жер сілкінісінің мониторингін жетілдіру с а л а с ы н д а :

сейсмикалық стансаларды қазіргі заманғы жабдықтармен жарақтандыру;
жаңа сейсмикалық стансалар құру;

Білім және ғылым министрлігінің "Сейсмикалық тәжірибелік- әдістемелік экспедиция, мемлекеттік мекемесі қызметкерлерінің санын біртіндеп арттыру; іс жүзіндегі әдістемелерді талдау және жаңаларын енгізу негізінде жаңғыртылған бақылау жүйелерін құра отырып, жер сілкінісін қысқа мерзімді болжау әдістемелігін әзірлеу бойынша іс- шаралар жүргізу жоспарлануда.

Материалдық-техникалық резервтерді нығайту үшін:

ТЖА, мемлекеттік материалдық резервте және сейсмикалық қауіпті облыстар мен қалаларда зардап шеккен халықтың тіршілігін қамтамасыз етуге арналған резервтер қ ұ р у д ы а я қ т а у ;

қазіргі заманғы техникалар мен жабдықтарды сатып алу арқылы ТЖМЖ-ы және

авариялық-құтқару қызметтерін материалдық-техникалық қамтамасыз етуді нығайтуды жалғастыру бойынша іс-шаралар жүргізу жоспарлануда.

Үйлер мен ғимараттарды, бірінші кезекте мектептерді, ауруханаларды және адамдар көп жиналатын басқа да объектілерді сейсмикалық беріктендіру бойынша іс-шаралар жүргізуді жалғастыру жоспарланды.

С о н ы м е н б і р г е :

мамандарды қайта даярлау және басқару органдары мен авариялық-құтқару күштерінің оқу-жаттығуын және жаттығуларын өткізу;
х а л ы қ т ы о қ ы т ы п - ү й р е т у ;

ТЖ алдын алу және жою, сейсмология және жер сілкінісін қысқа мерзімді болжау саласында халықаралық ынтымақтастық бойынша іс-шаралар орындалады.

Нормативтік құқықтық базаны жетілдіру

Нормативтік құқықтық базаны дамыту жөніндегі іс-шараларға:

"Табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар туралы" Қазақстан Республикасының Заңына Үкіметке төтенше жағдайларды жіктеуді белгілеу функцияларын беруді көздейтін өзгерістер мен толықтырулар енгізу;

Т Ж ж і к т е м е с і н ә з і р л е у ;

ТЖ саласындағы, оның ішінде өнеркәсіптік қауіпсіздіктегі құқықтық реттеудегі кемшіліктерді жою ;

ТЖМЖ және ТЖА алдына қойған міндеттерді шешу жөніндегі нормативтік сипаттағы Үкімет актілерінің жобасын әзірлеу;

ТЖА құзыретіне кіретін мәселелер жөнінде нормативтік құқықтық сипаттағы актілер қ а б ы л д а у ;

АҚ және ТЖ алдын алу және оларды жою саласындағы ведомствоаралық және ведомстволық нормативтік құқықтық актілерді бекіту және келісу;

Қазақстан Республикасының және шет елдердің құтқару бөлімшелерінің Қазақстан Республикасының мемлекеттік шекарасынан өту, ізгілік жүктерді жеткізуі кезінде кеден рәсімдерін, шекаралық және визалық бақылауды жеңілдету және тездету мәселелерін пысықтау кіреді.

ТЖМЖ-ның институционалдық дамуы, ТЖ, оның ішінде жер сілкінісі мониторингін жетілдіру

Төменде көрсетілген жұмыстардың толық кешені орындалатын болады:

ТЖМЖ және жалпы құрылымын дамыту және жетілдіру, өмірдің алға қойған проблемаларын толығымен қамту үшін бұрын бар бөлімшелерді нығайту және жаңаларын құру ;

ТЖ саласында бақылау-қадағалау функцияларын жүзеге асыру кезінде қалыптасқан жағдайды жан-жақты талдау, оларды реттеу, онтайландыру және одан әрі жетілдіру жөнінде ұсыныстар әзірлеу ;

тиімді түрде ТЖ алдын алу және залалын азайту, орталық және жергілікті

атқарудағы органдардың тиісті қызметтерінде Агенттіктің үйлестіруші рөлін арттыру мақсатында оның құрылымын дамыту және өкілеттігін кеңейту;

байқау, жағдайды бақылау және төтенше жағдайды болжау тиісті қызметтерін құру және тиімді қызметін қамтамасыз ету, ТЖ мен АҚ қорғаныс саласындағы ведомстволық бағынысты құрылымдар мен бөлімшелердің жұмысын жақсарту, ТЖ және АҚ қызметтерінің толыққанды қызметін қамтамасыз ету;

бар сейсмикалық стансаларды қазіргі заманғы аппаратуралармен, автокөлікпен, байланыс құралдарымен қайта жарақтандыру және жаңа байқау стансаларын ашу;

жер сілкінісінің қысқа мерзімді болжау әдістемесі мен әдістемелігін әзірлеу мақсатында ғылыми-қолданбалы зерттеулер жүргізуді қамтамасыз ету;

республиканың батыс аймақтарындағы мұнай және газ кен орындарында бұл аймақтар үшін сейсмикалық аудандарға бөлу және сейсмикалық ықшам аудандарға бөлу карталарын жасай отырып, геодинамикалық мониторинг ұйымдастыруды қ а м т а м а с ы з е т у ;

қозғалыстардың сейсмикалық құбылыстармен генетикалық байланысын орнату және жер сілкінісі болжамын әзірлеу үшін геодинамикалық полигондар құруды қ а м т а м а с ы з е т у ;

қандай да болмасын қираудың қазіргі заманғы белсенділігін анықтау, қирау аймағында болып жатқан өзгеру процестерінің кеңістігіндегі уақытша өзгерісті айқындау үшін жоғары нүктеде геодезиялық байқау (геодезиялық мониторинг) жү р г і з у д і қ а м т а м а с ы з е т у ;

қалаларды, өнеркәсіптік объектілерді, гидротехникалық құрылғыларды сейсмикалық ықшам аудандарға бөлу кезінде пайдаланылатын 1:500000 көлеміндегі жер қыртысының қазіргі заманғы қозғалысының картасын әзірлеу;

ғарыштан ақпарат қабылдайтын аппарат кешендерімен, қазіргі заманғы байланыс құралдарымен және есептеу техникаларымен жарақтандыра отырып, "Төтенше жағдайлар жөніндегі агенттігінің төтенше жағдайлардың ғарыштық мониторинг орталығы" мемлекеттік мекемесін құру;

Алматы қаласының және Қазақстанның сейсмикалық қауіпті аймақтарының сейсмикалық қауіптілігін және сейсмикалық қауіп-қатерін болжау әдістемесін әзірлеу үшін ғарыштық мониторингті пайдалану;

Алматы, Жамбыл, Оңтүстік Қазақстан, Шығыс Қазақстан облыстары үшін 1:1000000 көлемдегі егжей-тегжейлі сейсмикалық аудандарға бөлу картасын әзірлеу;

Алматы, Жамбыл, Оңтүстік Қазақстан, Шығыс Қазақстан облыстары мен Алматы қаласы үшін 30 мыңнан астам адам саны бар қалалар мен қала үлгісіндегі поселкелерді шағын сейсмикалық аудандарға бөлу және сейсмикалық қауіп-қатер карталарын ә з і р л е у ;

радиациялық, химиялық, бактериологиялық қауіптілік мониторингін ұйымдастыру және аса қауіпті табиғи құбылыстардың және өнеркәсіптік объектілердің мәліметтер

банкін құру; радиоактивті материалдарды жинауға, қабылдауға, сақтауға, тасымалдауға және пайдаға асыруға бақылауды күшейту.

ТЖМЖ материалдық-техникалық қамтамасыз ету және еліміздің авариялық-құтқару қызметін жетілдіру

Бұл бағытқа мына жұмыстар кіреді:

ТЖМЖ құрылымдары үшін материалдық-техникалық құралдардың тиістік н о р м а с ы н ә з і р л е у ;

ТЖМЖ-ны материалдық-техникалық ресурстармен оңтайлы қамтамасыз ету бойынша қажетті есептеулер жүргізу;

республикалық және жергілікті бюджеттерден қаражат бөлу үшін қажетті негіздеме д а й ы н д а у ;

республиканың авариялық-құтқару қызметінің күштерін өткіштігі жоғары көлікпен, ұшақтармен, тікұшақтармен, катерлермен, арнайы құтқару жабдықтарымен, техникамен және керек-жарақтармен жарақтандыру;

өрт сөндіру бөлімдерін өрт сөндіру, авариялық-құтқару техникасымен, байланыс құралдарының жабдықтарымен толықтыра жарақтандыру;

ТЖА Республикалық дағдарыс орталығын және "051 қызметін" толықтыра жарақтандыру және дамыту. Бірінші сатысында бұл қызметті 50 мың және одан артық адам тұратын барлық қалаларда құру керек;

жер сілкінісінің зардаптарын жоюға арналған ТЖА күштерінің топтарын қосымша құралымдар мен бөлімшелер құру арқылы күшейту;

сейсмикалық қауіпті аймақтарға орналасқан саны 5 мың және одан артық адам тұратын елді мекендерде Мемлекеттік өртке қарсы қызмет бөлімшелерін құру;

"Республикалық апат медицина орталығы" ММ жанынан ТЖ кезінде медициналық көмек көрсету үшін тәулігіне 500 зардап шеккендерге - жинақы госпиталь және тәулігіне 300 зардап шеккендерге - темір жол госпиталін құру;

ТЖ алдын алу және оларды жою жөніндегі іс-шараларға қатысушы ТЖА қызметкерлері, әскери қызметшілері және азаматтар үшін "ТЖА Республикалық медициналық және оңалту орталығы" ММ құру;

патрульдеуді ұйымдастыру, авариялық-құтқару құралымдарын, инженерлік техниканы, ізгілік жүктерді апат және табиғи өрттерді сөндіру аймағына жеткізу үшін "Қазавиақұтқару" ММ авиациялық кәсіпорнын құру;

ТЖМЖ-ны толығымен материалдық-техникалық қамтамасыз ету үшін қаржыны тиімді және ұтымды пайдалану.

Материалдық-техникалық резервтерін құру

М ы н а л а р б о й ы н ш а :

күнделікті пайдаланудағы және жұмылдыру қорындағы жеке қорғану құралдарының, радиациялық және химиялық барлау аспаптарының, азаматтық қорғаныстың басқа да мүліктерінің орнын толтыру және кезең-кезеңімен жаңарту,

кейін АҚ жедел қорларын және мүліктер резервін құру;

ТЖ мұқтаждығы үшін еліміздің мемлекеттік резервіне материалдық-техникалық құралдарды, жабдықтарды, азық-түлік өнімдерін, дәрі-дәрмектер мен тіршілікті қамтамасыз ету құралдарын салу;

ТЖА құрылымдық бөлімшелеріне дереу ТЖ аймағындағы халықтың алғашқы тіршілігін қамтамасыз етуді ұйымдастыру үшін 8000 зардап шеккенге есебімен тіршілікті қамтамасыз ету құралдары мен жүйесінің жедел резервін салу;

Алматы қаласы, Алматы, Шығыс Қазақстан, Жамбыл, Оңтүстік Қазақстан облыстары әкімдерінің 2007 жылға 30 мың зардап шеккенге есебімен материалдық-техникалық құралдардың, тіршілікті қамтамасыз ету құралдары мен жүйелерінің резервін салуы;

Маңғыстау, Атырау, Ақтөбе, Батыс-Қазақстан және Қызылорда облыстары әкімдерінің 2010 жылға 10 мың зардап шеккенге есебімен тіршілікті қамтамасыз ету құралдары мен жүйелерінің резервін салуы;

Алматы қаласы мен басқа да сейсмикалық қауіпті облыстардың зардап шеккен халқының алғашқы тіршілігін қамтамасыз ету үшін тіршілікті қамтамасыз ету құралдарын сала отырып, Алматы қаласы үшін 200 мың зардап шеккенге және басқа облыстар үшін 50-100 мың зардап шеккенге есебімен коммуналдық-энергетикалық жүйелермен жабдықталған алаңдар құру;

50 мың зардап шеккенді тіршілікпен қамтамасыз ету және кең ауқымды ТЖ кезінде дер кезінде авариялық-құтқару жұмыстарын жүргізу мақсатында мемлекеттік материалдық резервтегі материалдық құралдардың нормасы мен номенклатурасын қайта қарау; оларды белгіленген нормаға дейін толтыру;

ТЖ болған жағдайларға дәрі-дәрмек пен медициналық мүліктің резервіне тексеру жүргізу және оның тиісті нормативтерге сәйкес көлемде облыстарда және " Республикалық апат медицина орталығы" ММ-е салынуын қамтамасыз ету;

ТЖА құрылымдық бөлімшелерінде ұзақ сақталудағы мүліктерді белгіленген нормативтерге дейін жеткізу және жаңартып отыру бойынша жұмыстар орындалады. Үйлер мен ғимараттарды сейсмикалық беріктендіру, жаңа құрылыстың сапасына және пайдаланылатын объектілердің жай-күйіне бақылауды күшейту.

М ы н а д а й :

республиканың сейсмикалық қауіпті аймақтарына орналасқан үйлер мен ғимараттар объектілерінің жай-күйін зерттеу және олардың сейсмикалық орнықтылық деңгейін а й қ ы н д а у ;

облыстардың және Алматы қаласының үйлер мен ғимараттарды сейсмикалық беріктендіру жөніндегі 2004-2010 жылдарға арналған бағдарламаларын әзірлеу;

үйлер мен ғимараттарға, ең алдымен білім беру мекемелеріне, медицина мекемелеріне, тіршілікті қамтамасыз ету объектілеріне сейсмикалық беріктендіру

ж ү р г і з у ;

сейсмикалық қауіпті аймақтардағы Индустрия және сауда министрлігінің Мемлекеттік сәулет-құрылыс бақылау аумақтық органдарын нығайту жөнінде ұсыныс енгізу жұмыстарын жүргізу болжанылады.

Орталық және жергілікті атқарушы органдардың ТЖ саласындағы қызметін жандандыру және жетілдіру

Республиканың орталық және жергілікті атқарушы органдары бұл салада мынадай нақты шаралар қабылдайтын болады:

төтенше жағдайлардың туындау қатерін мүмкіндігінше азайту, адамдардың өмірі мен денсаулығын сақтау, зиянның көлемі мен материалдық шығынды азайту;

тұрғын үйлер мен коммуналдық шаруашылық объектілерінде газды қауіпсіз пайдалану жөніндегі аумақтық техникалық инспекциялар құру;

мемлекеттік және қорғаныс маңызы бар объектілердің сондай-ақ коммуникацияларды және тіршілікті қамтамасыз ету жүйелерінің сенімді күзетін ұйымдастыру және қамтамасыз ету, биотерроризмді қоса алғанда терроршылдыққа қарсы іс-қимылды күшейту ізгілік акцияларына әзірлікті қамтамасыз ету;

қалалық, қала сыртындағы басқару пункттерін, азаматтық қорғаныстың қорғану құрылыстарын салу, жетілдіру және әзірлікте ұстау; күнделікті пайдаланудағы, жұмсалмайтын қордағы және жұмылдыру резервіндегі жеке қорғану құралдарын және басқа да АҚ мүлкін толықтыруды және кезең-кезеңімен жаңғыртуды жоспарлау және ж ү з е г е а с ы р у ;

051-қызметін, суда-құтқару қызметін, сүңгуір авариялық-құтқару жасақтарын құру және жетілдіру жөніндегі жұмыстарды жандандыру;

халықтың эпидемиологиялық саулығын қамтамасыз ету; санитарлық, ветеринарлық қадағалау мен бақылауды күшейту, алдын алу шараларын уақытында жүргізу; жұқпалы аурулардың таралуына жол бермеу, санитарлық-карантин пункттерін дамыту, оларды барлық қажетті мүлікпен жарақтандыру.

ТЖМЖ қызметін жоспарлау, ғылыми-техникалық зерттеулер жүргізу

Т Ж М Ж қ ы з м е т і н ж о с п а р л а у :

ТЖМЖ және оның бағынысты жүйелері қызметін жоспарлаудың жалпы әдістемелігін ж а с а у д ы ;

басқарудың түрлі иерархиялық деңгейі және қызмет бағыты бойынша ағымдағы және ұзақ мерзімді нақты жұмыс жоспарларын, ТЖ жою кезіндегі мемлекеттік басқару органдарының, шаруашылық жүргізуші субъектілердің, күштер мен құралдардың өзара іс-қимылы жөніндегі іс-шараларды әзірлеуді;

қиратушы жер сілкінісі болған жағдайда мемлекеттік басқару органдарының іс-қимыл жоспарларын, министрліктер мен ведомстволардың, облыстардың бөлетін күштері мен құралдарының құрамы мен санын қайта қарау және түзетулер енгізуді;

көршілес мемлекеттердің шекаралас облыстарымен өзара іс-қимыл жасай отырып, трансшекаралық ТЖ жою жоспарларын әзірлеуді қарастырады.

Ғылыми-техникалық зерттеулер жүргізу:

ТЖА жүйесіне, сондай-ақ мүдделі ұйымдарда істеп тұрған және жаңадан құрылған ғылыми-зерттеу құрылымдарының өзекті ғылыми-техникалық жұмыстар орындауын;

қызметтің бекітілген басымдықтарының негізінде ұзақ мерзімді стратегиялық ғылыми-техникалық жоспарлар әзірлеуді;

алынған жұмыс нәтижесін қолданысқа енгізуді;

шетел мемлекеттерінің ғылыми-техникалық ұйымдарымен тәжірибе алмасуды қамтиды.

Информатикалау, байланыс және хабарлау жүйесін жетілдіру

Б ұ л б а ғ ы т :

ТЖА корпоративті есептеу желілерін құру, қазіргі заманғы есептеу техникасын, телекоммуникация және байланыс құралдарын сатып алу;

халықты және республикалық, облыстық, қалалық, аудандық деңгейдегі мемлекеттік басқару органдарын, хабарландыру жүйелерін, сондай-ақ барлық аса қауіпті объектілердегі жергілікті жүйелерді жаңғырту;

халыққа селдің қауіп-қатері туралы аймақтық хабарлау жүйелерін және сел тасқыны мен сел қауіпті объектілерді қадағалайтын автоматтандырылған спутникті ж ү й е л е р қ ұ р у ;

бірінші кезекте жылжымалы басқару және байланыс желілерін, радио мен спутниктік байланыс құралдарын сатып алуды қоса отырып, ТЖА байланыс жүйесін жаңғырту жұмыстарын қамтитын болады.

Мемлекеттік басқару органдарын даярлау, ТЖМЖ мамандарын қайта даярлау, халықты оқытып-үйрету

Б ұ л ж ұ м ы с қ а :

Көкшетау техникалық институтын, базасында бұрынғысынша АҚ және ТЖ мамандарын даярланатын Құтқарушылар академиясы етіп қайтадан құру;

мамандарды жоғары және арнайы орта оқу орындарында тиісті мамандықтар бойынша жаңадан ашылған немесе жаңғыртылған оқу курстарында даярлау; саланы білікті кадрлармен тұрақты негізде толықтыру;

даярлау және оқыту, жұмыс істейтін мамандардың біліктілігін арттыру орталықтарының материалдық-техникалық базасын нығайту;

Республикалық құтқарушылар дайындау орталығын құру;

ТЖ кезінде басқару органдарымен және халықпен іс-қимыл жасау бойынша оқу-жаттығу және жаттығулар жүргізу;

халықты ТЖ-ға даярлау жөнінде жадынамалар шығару, үгіт-насихатты күшейту,

табиғи және техногендік сипаттағы ТЖ кезіндегі іс-қимылға басқару органдары мен ұйымдардың персоналдарын, халықты оқытып-үйрету, оның ішінде бұқаралық ақпарат құралдары арқылы, кіретін болады.

ТЖ саласындағы халықаралық ынтымақтастық

Б а ғ д а р л а м а д а :

Қазақстан Республикасының басқа елдермен, Еуроодақпен, НАТО, БҰҰДБ, ҚКЖҚЖАХҚ, Азаматтық қорғаныстың Халықаралық ұйымымен, Шанхай ынтымақтастық ұйымымен төтенше жағдайлардың алдын алу және жою саласындағы екіжақты және көпжақты ынтымақтастығы;

Агенттіктің төтенше жағдайлар жөніндегі құрылымын дамыту мен жетілдіруде әлемдік тәжірибені, ең алдымен неғұрлым прогресшіл және ТЖ алдын алу және жою саласындағы барлық іс-қимыл саласын толығымен қамтитын Ресей Федерациясының Азаматтық қорғаныс, төтенше жағдайларды және дүлей зілзалалардың зардаптарын жою істері жөніндегі министрлігінің тәжірибесін (РФ ТЖМ) кеңінен қолдану, осыған байланысты ТЖА материалдық-техникалық базасын нығайту бойынша осы министрлікпен тығыз байланыста болуды жүзеге асыру; ТЖА мамандарын РФ ТЖМ Азаматтық Қорғаныс академиясына оқуға жіберу практикасын кеңейту;

ТМД және Балтық елдерінің мемлекеттік қадағалау және бақылау органдарымен өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігі саласындағы ынтымақтастықты жалғастыру;

Ресей Федерациясымен, ҚХР, Жапония, АҚШ және басқа да алдыңғы қатарлы елдермен, халықаралық ұйымдармен сейсмология саласындағы ынтымақтастықты нығайту және дамыту;

ғылыми-зерттеу бағдарламаларына қатысу, ақпарат және жаңа технологиялармен өзара алмасуды жүзеге асыру; сейсмологиялық бағдарламаларды іске асыру үшін әдістемеліктік көмек тарту;

ТЖ алдын алу және оларды жою саласында оқулар, семинарлар мен конференциялар өткізуді дағдыға айналдыру;

мамандар мен құтқарушыларды шетелде оқыту мен тағылымдамаға жіберу көзделген.

6. Қажетті ресурстар және қаржыландыру көздері

Бюджеттік қаржыландырудың жыл сайынғы көлемін тиісті жылға республикалық және жергілікті бюджеттерді жасау кезінде Республикалық бюджеттік комиссия анықтайтын болады.

Төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою мемлекеттік жүйесін дамытудың 2004-2010 жылдарға арналған бағдарламасын қаржыландыру көздері

Бағдарламаны іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарында келтірілген.

Бұдан басқа, көзделген кредиттер және меншіктің барлық нысанындағы ұйымдардың жеке қаржылары қаржыландыру көздері ретінде жүруі мүмкін.

7. Бағдарламаны іске асырудан күтілетін нәтиже

Бағдарламаны іске асыру, тізбесі олардың басымдылығына қарай жасалған нақты іс-шаралар жоспарының негізінде жүзеге асырылатын болады.

Бағдарламада көзделген іс-шараларды орындау:

төтенше жағдайлар және ТЖ, оның ішінде кең ауқымды жер сілкіністерінен халықты, объектілерді және аумақтарды қорғау саласында бірыңғай мемлекеттік саясат жүргізудің тиімділігін арттыруға;

бақылау-қадағалау функцияларын және болжау қызметін реттеуге, олардың ТЖ болдырмау жөніндегі мүмкіндіктерін кеңейтуге;

өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, мұнай операцияларын қауіпсіз жүргізуге бақылау мен қадағалауды күшейтуге, болуы мүмкін ТЖ және қоршаған ортаның мониторингін жақсартуға;

жер сілкінісінің ошағын алдын ала анықтауға және аса қауіпті аумақтарда шаруашылық қызметтерін ұтымды жоспарлауды жүзеге асыруға;

басқару органдарының, ТЖМЖ авариялық-құтқару күштері мен құралдарының жедел дайындығын арттыруға, міндеттерді кешенді түрде және қысқа мерзім ішінде қосымша келісусіз және анықтаусыз шешуге, қабылданатын шешімдердің сапасын жақсартуға;

ТЖМЖ қызметтерінің информатикалау, байланыс және халыққа, басқару органдарына хабарлау жүйелерін осы заманның деңгейіне көтеруге;

зардап шеккен халықтың тіршілігін қамтамасыз ету жөніндегі материалдық-техникалық және медициналық резервтердің қажетті қорын құруға;

жыл сайын төтенше жағдайлардан күтілетін материалдық шығынды 2-3 пайызға, зардап шеккендер мен қаза тапқандардың санын 3-4 пайызға азайтуға, құтқарылғандардың санын 5-6 пайызға арттыруға мүмкіндік береді.

8. Бағдарламаны іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспары

р/с	Іс-шаралар	Аяқталған	Орындалуына	Орындау	Болжам	Қаржылан.
N		түрі	(іске асырылуына)	(іске асыру)	шығыс. тар	дыру көздері
			жауапты		мерзімі	(млн. теңге)

---

1. Нормативтік құқықтық базаны жетілдіру

1.1 ТЖ, оның ішінде Үкімет қау. ТЖА, ДСМ, Жыл қажет емес
 техникалық қау. лыларының ККМ және сайын
 іпсіздік, елі. жобалары, басқа да
 міздің сани. орталық ат. орталық
 тарлық-эпиде. қарушы ор. атқарушы
 миологиялық гандардың органдар
 саулығы және актілері
 к ө л і к т е г і
 қ а у і п с і з д і к
 с а л а с ы н д а ғ ы
 н о р м а т и в т і к
 қ ұ қ ы қ т ы қ б а .
 з а н ы да м ы т у
 ж ә н е ж е т і л .
 д і р у

1.2 Қазақстан Нормативтік ТЖА, 2004ж. қажет емес
 Республикасының құқықтық СІМ, АШМ, ІІІ-
 құтқарушы бөлім.актілердің ККМ, ДСМ, тоқсан
 шелерінің із. жобалары (ҰҚК
 гілік жүктерді және АТК
 жеткізуде келісім
 Қазақстан бойынша)

Р е с п у б л и к а с ы
 М е м л е к е т т і к ж ә н е
 ш е т е л д е р ш е к а .
 р а с ы н а н ө т у і
 к е з і н д е к е д е н .
 д і к р ә с і м д е р д і ,
 ш е к а р а л ы қ ж ә н е
 в и з а л ы қ б а қ ы .
 л а у д ы ж е ң і л д е т у
 ж ә н е т е з д е т і п
 ж а с а у м ә с е л е .
 л е р і н п ы с ы қ т а у

---

2. ТЖМЖ институционалдык, дамуы, ТЖ, оның ішінде жер сiлкіністерінің мониторингін жетілдіру

2.1 ТЖ алдын алу Нормативтік ТЖА, ҚОҚМ, 2004 ж. қажет емес және оларды жою құқықтық ЕХҚМ, АШМ, ІІІ саласындағы мем.актілердің ККМ, ДСМ, тоқсан лекеттік орган. жобалары ЭМРМ, ҚМ, дардың бақылау ИСМ

- қа да ға ла у
ф у н к ц и я л а р ы н
р е т т е у ж ә н е
н ы ғ а й т у ж ә н е
о л а р д ы ң қ ы з .
м е т і н ү й л е с т і .
р у д і қ а м т а м а .
с ы з е т у

---

3. ТЖМЖ материалдық-техникалық қамтамасыз ету, еліміздің авариялық-құтқару қызметін дамыту және жетілдіру

3.1 ТЖ туындай қал. Үкімет ТЖА жыл 2004- республи.
ған жағдайда қаулысының сайын 286,3 калық
қазіргі заманғы жобасы 2005- бюджет
техникамен, 287,3
авариялық-құт. 2006-
қару жабдық. 287,3

т а р ы м е н ж ә н е
м ү л к і м е н ,
р е з е р в т е р м е н
н о р м а т и в т е р г е
с ә й к е с :
р е с п у б л и к а л ы қ
ж ә н е а й м а қ т ы қ
а э р о м о б и л ь д і
ж е д е л - қ ұ т қ а р у
ж а с а қ т а р ы н ;
а з а м а т т ы қ қ о р .
ғ а н ы с т ы ң ә с к е р и

б ө л і м д е р і ;
 " Қ а з с е л д е н қ о р .
 ғ а у " М М ж а р а қ .
 т а н д ы р у д ы қ а м т а .
 м а с ы з е т у

3.2 Республикалық, облыстық, қала. құқықтықлық даярлау және оқыту орталықтарын техникалық оқы.	Нормативтік ТЖА	жыл сайын	2004-13,5	2005-13,5	республикалық бюджет
--	-----------------	-----------	-----------	-----------	----------------------

т у қ ұ р а л д а р ы м е н ,
 б а ғ д а р л а м а л ы қ -
 м е т о д о л о г и я л ы қ
 м а т е р и а л д а р м е н
 ж а р а қ т а н д ы р у д ы
 қ а м т а м а с ы з е т у

3.3 Радиоактивтік материалдарды көму	Нормативтік ТЖА	2004ж.	2004-1,0	республикалық бюджет
--------------------------------------	-----------------	--------	----------	----------------------

ж о б а л а р ы

4. Материалдық-техникалық және қаржылық резервтерді құру

4.1 Қазақстан Рес. публикасының ТЖА құрылымдық бөлімшелеріне ТЖ-дан қорғау құралдары мен	Үкімет қаулысының	ТЖА	жыл сайын	2004-150,0	республикалық бюджет
--	-------------------	-----	-----------	------------	----------------------

т і р ш і л і к т і
 қ а м т а м а с ы з е т у
 ж ү й е л е р і н і ң
 ж е д е л р е з е р в і н
 с а л у д ы қ а м т а м а .
 с ы з е т у

5. Үйлер мен ғимараттарды сейсмикалық беріктендіру, жаңа құрылыстың сапасына және пайдаланымдағы объектілердің жай-күйіне тиісті бақылауды қамтамасыз ету

5.1 Облыстардың және Алматы қ. үйлер мен ғимараттарды сейсмикалық беріктендіру жөніндегі 2004-2010 жыл. дарға арналған бағдарламаларын	Нормативтік құқықтық актілердің сейсмикалық жобалары	Алматы қаласы, Алматы, ШҚО, ОҚО, және Жамбыл облыстарының	2004ж.	жергілікті бюджеттер. дегі қарастырылған қаржы шеңберінде әкімдері, ИСМ
--	--	---	--------	---

ә з і р л е у

6. ТЖ саласындағы орталық және жергілікті атқарушы органдардың қызметін жандандыру және жетілдіру

6.1 Өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігі саласындағы нормативтік-техникалық құжаттар	Нормативтік құқықтық актілердің жобалары	ТЖА, ЕХҚМ, ЭМРМ, ИСМ, АШМ	жыл сайын	2004-2005-2006-11,2 бюджет 11,2 2006-11,2	республикалық бюджет
--	--	---------------------------	-----------	---	----------------------

тарды және әзірлеу пысықтау

7. ТЖМЖ қызметін жоспарлау, ғылыми-техникалық зерттеулер жүргізу

7.1 Болуы ықтимал табиғи және ноғендік тағы отырып, гізгі ларының	ТЖА, орталық және тех. сипат. ТЖ ескере не. дардың іс-шараларының	ТЖА, ҚОҚМ жыл орталық жергілікті атқарушы орган. не. дардың актілері кешенді	жыл	қажет емес сайын және жергілікті атқарушы органдар
---	---	--	-----	--

жоспарын әзірлеу

7.2	Болуы мүмкін	Үкіметке	ТЖА, СІМ,	жыл	-//-
	траншекаралық	ақпарат	ДСМ,	КОКМ,	сайын
	ТЖ кезіндегі		ҚОКМ,	ИСМ,	
	Қазақстан		АШМ,	БҒМ,	
	Республикасының		ІІМ,	(ҰҚК,	
	басқару орган.		АТК келі.		
	дары мен шекара.		сім бойын.		
	лас мемлекет.		ша) жергі.		
	тердің ТЖ жөнін.		лікті атқа.		
	деу органдары		рушы орган.		
	арасындағы өзара		дар		
		іс - қимыл	жоспар.		
		ларын	әзірлеу		

7.3	Қазақстан Рес.	Нормативтік	ТЖА, орта.2004ж.		қажет емес
	публикасының		құқықтық		лық және
	аумағында		актілердің		жергілікті
	қиратушы		жобалары		атқарушы
	жер сілкінісі				органдар
		туындаған	жағдай.		
		дағы	мемлекеттік		
		басқару	органда.		
		рының	іс - қимылы		
			жоспарларын		
		қайта	қарау		

7.4	Іс жүзіндегі	Нормативтік	ТЖА	жыл	2004-	республи.
	әдістемеліктер.	құқықтық		сайын	10,0	калық
	ді талдау және	актілердің			2005-	бюджет
	жаңасын енгізу	жобалары				10,0
	негізінде қатты				2006-	
	жер сілкінісін					10,0
		қысқа	мерзімді			
		болжау	әдісте.			
		мелігін	әзірлеу			

8. Информатикалау, байланыс және хабарлау жүйесін дамыту мен жетілдіру

8.1 Төтенше жағдай. Нормативтік ТЖА, ККМ, жыл	2004-	республи.
ларда Қазақстан құқықтық АМ сайын	5,0	калық
Республикасының актілердің	2005-	бюджет
халқына және жобалары	5,0	
мемлекеттік бас.	2006-	
қару органдарына	5,0	

х а б а р л а у ж ү й е л е .
р і н е ж а ң ғ ы р т у
ж ү р г і з у

8.2 ТЖМЖ-ң корпо. Үкіметке ТЖА жыл	2004-	республи.
ративті есептеу ақпарат сайын	19,4	калық
жүйесін құру,	2005-	бюджет
Г А Ж мен WEB -	19,4	
технологиясының	2006-	
базасында жоғары	19,4	

с ей с м и к а л ы қ к а у .
і п т і о б ь е к т і л е р .
д і ң м ә л і м е т т е р
б а з а с ы н қ ұ р а у д ы
е н г і з е о т ы р ы п ,
Т Ж ж ө н і н д е г і
р е с п у б л и к а л ы қ
а в т о м а т т а н д ы .
р ы л ғ а н а қ п а р а т .
т ы қ - б а с қ а р у
ж ү й е с і н і ң
а у м а қ т ы қ ж ә н е
в е д о м с т в о л ы қ
з в е н о л а р ы н
э з і р л е у д і
ж ү р г і з у

---

9. Мемлекеттік басқару органдарын даярлау, ТЖМЖ мамандарын қайта даярлау, халықты оқытып-үйрету

9.1 ТЖ саласындағы ТЖА шешімі ТЖА жыл	2004-	республи.
мерзімді жур. сайын	3,6	калық
налдар, ақпа.	2005-	бюджет

раттық жинақ.
тар, суретті
материалдар

3,6
2006-
3,6

мен буклеттер,
бейне-матери.
алдар шығаруды
ұйымдастыру

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК